

COMPUTER

A NÉPSZABADSÁG
informatikai magazinja

2001. február 20.

VIII. évfolyam, 6. szám

te ch n i k a

Olvassa
on-line
kiadásunkat a
WWW.COMPTech.HU
internet
oldalakon!

8-9. oldal

AKCIÓBAN A BSA

www.comptech.hu

FLATRON® monitor:

- Szemkímélő képernyő
- Torzításmentes képalkotás
- Feszültségklegyenítő vonaltól mentes kép

A Magyar Optikai Ipartestület
ajánlásával, 2000. november 14.

AZ ÚJ ORCA HL SZÉRIA

VideoLogic

CHERRY

Qualitem

Saitek

HERTAS

Partnereink
THRUSTMASTER

Ami az új külső mögött rejtőzik:

- BIZTONSÁG-** Új formatervezett ház a legmodernebb szabványoknak megfelelő érintésvédelemmel.
- NYUGALOM-** 2. generációs önálló hőmérséklet figyeléssel rendelkező csökkentett zajszintű tápegység.
- KÉNYELEM-** Cherry programozható multimédia billentyűzet Internet és média lejátszó funkcióval és görgös Internet egér.
- GYORSASÁG-** A legmodernebb technológia 133 MHz FSB és Memória, 4x AGP grafikusvezérlők és UDMA 66/100 Winchesterek.

Valamint a megszokott minőség, kiváló alkatrészek mely az ORCA számítógépeket a hazai szaklapok szerint is kiemelkedő multimédia számítógépekké tették.

HL-K60020

Intel Pentium®III 600MHz processzor • EPoX i815 alaplap • 64 MB 133 MHz SDRAM • 20 GB HDD, 1.44 MB FDD • Intel Direct AGP 4x VGA • 48xCD-ROM • AC-97 sztereo hang • 56 Kbps modem+1hónap korlátlan Internet előfizetés • Cherry multimédia billentyű, görgös egér • Microsoft Windows ME operációs rendszer • 2 év garancia

179.900 Ft.-ÁFA

Alapkonfiguráció egyéb igényeivel kérjük keresse fel boltjainkat

A HERTA Kft. az otthoni felhasználók számára az ORCA számítógépekhez a Microsoft Windows Millenium Edition-t ajánlja

Bp. VII., Dohány utca 37. Tel./fax: 322-7846
(Számítástechnikai szaküzlet és szerviz)

Bp. VI., Vbl M. sétány 2. Tel.: 238-7393
Wástand City Center (HERTA Multimédia szaküzlet)
Bp. XV., Szentmihályi út 131. (Pólus Center) Tel./fax: 419-4020

Bp. III., Bécsi út (EURO Center) Tel./fax: 437-4622
Bp. IX., Könyves Kálmán krt. 12-14.
(Lurdy ház) Tel./fax: 456-1131
Bp. XXII., Nagyváthányi út. 27-47.
(Campona Bevásárló Központ) Tel.: 424-3043
Bp. II., Gábor Aron u. 74-78.
(Rózsakert Bevásárló közp.) Tel./fax: 391-5840

Bp. X., Kerepesi út 73.
(Park Plaza üzletközp.) Tel./fax: 262-3164
Bp. XX., Kossuth L. u. 33. Tel./fax: 285-6004
(Erzsébet Áruház)
Bp. V., Belgrád rkp. 12. Tel./fax: 266-5052
www.orca.hu

HERTA

ÖNSZABÁLYOZOTT tartalom

► (Munkatársunktól) Létrehozták saját önszabályozó testületüket a hazai internetes tartalomszolgáltatók – jelentették be a múlt héten az alapítók, a két legnépszerűbb hazai portál, az Index és az Origo képviselői. A Magyarországi Tartalomszolgáltatók Egyesületének (MTE) feladata a tartalomszolgáltatás szabályozásáról folyó szakmai viták intézményes összefogása, a közvélemény tájékoztatása, egységes normarendszer kialakítása, követhető és világos szabályok kidolgozása, valamint az együttműködés az állam különböző szerveivel. A ködexben foglaltak betartását a Hitelesítő Bizottság bírálja el, etikai bizottságá pedig szakmai-etikai kérdésekben foglal majd állást, a tagokra nézve kötelező érvényű.

ADATVÉDELMI fórum

► (Munkatársunktól) Az elmúlt héten Budapesten rendezett adatvédelmi fórumon a szakma hazai vezető elméleti szakértői és gyakorló szakemberek tartottak előadásokat. Kürti Sándor, a Kürt Computer Rt. vezérigazgatója a vállalatok életének megváltozott hétköznapi teendőit, a fenyegető veszélyeket értékelte. Előadásában egy olyan kérdéskört is érintett, amelyről nem lehet elégszer beszélni, amelyet kinek-kinek magának kell definiálnia, illetve mérlegelnie: mit, mitől, hogyan kell védeni, és mindez mennyibe kerül. Papp Attila, a Kürt Computer Rt. tanácsadója az informatikai kockázatokkel kapcsolatos kérdéskört tekintette át.

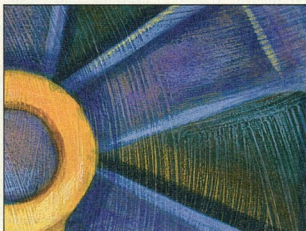
Matáv-mérleg AZ UTOLSÓ „BÉKEVÁROSRÓL”

► (Munkatársunktól) A Matáv múlt heti, budapesti sajtótájékoztatóján közzétette 2000. évi eredményeit, melyek – mint Straub Elek elnök-vezérigazgató és Klaus Hartmann gazdasági vezérigazgató-helyettes elmondta – jelzik, hogy az elmúlt év fordulópontot jelentett a Matáv gazdálkodásában. A vonalak számának növekedése a vezetékes üzletágban véget ért, ezért pénzügyi és humán erőforrásait a mobil, az adat, az internet üzletág fejlesztésére és földrajzi terjeszkedésére összpontosították. Ennek révén kiugróan (31,6 százalékkal) nőttek a mobil-, a bérleti vonali és adatátviteli bevételek (32,5 százalékkal), míg a vezetékes beszéd célú üzletágban mérsékeltebb volt az emelkedés. „Tíz évvel ezelőtől az volt a vonzó, ha telefonos la-

MOBIL (GSM) POS-terminál

► (Munkatársunktól) A Cardnet Rt. olyan új, mágnesescsíkos és chippel ellátott kártya olvasására egyaránt alkalmas mobil POS-terminált fejlesztett ki, amely a Westel GSM-hálózatba segítségével kommunikál a banki rendszerekkel. Az együttműködésről Berei-Nagy István, a Cardnet elnök-vezérigazgatója és Sugár András, a Westel Mobil Rt. vezérigazgatója állapodott meg. Az első öt kézzeliek telepítése már megtörtént.

A P2000 nevű terminál a francia Moneyline cég terméke. Mindazokat a funkciókat tudja, amelyek egy POS-termináltól elvárhatók. Különlegessége a beépített GSM-modul, ez teszi hordozhatóvá a berendezést; így az akkumulátoros táplálású terminállal rögtön a tranzakció helyszínéről, mindenféle vezeték kapcsolat nélkül online tranzakciókat lehet kezdeményezni. A terminál a GSM-szolgáltató hálózatán keresztül közvetlenül az engedélyező pontot hívja. A kommunikáció módját a GSM POS-alkalmazás számára a Cardnet a Westel előre fizetett Domino-csomagjában találta meg.

kást hirdettek, ma már az, ha ISDN-lehetőséggel rendelkező lakást kínálnak” – értékelte a fejlődést Straub Elek. Szembetűnő a cég földrajzi terjeszkedése: a Matáv vezetése alatt álló konzorcium 51 százalékos részesedést szerzett a Maktelben, Macedónia legjelentősebb távközlési szolgáltatójában.

A Matáv 2000. évi bevételei összességében 445,9 milliárd forintot tettek ki, ami csaknem 16 százalékkal haladja meg az 1999. évit. Az éves eredmény 68,8 milliárd forint, ami 12,6 százalékos csökkenést jelent. Az eredményre negatívan hatottak a Matáv negyedik negyedében elszámolt költségek. 2001 a távközlés liberalizációja okán különösen fontos a Matáv számára, amely mindenképpen meg akarja őrizni vezető szerepét.

entert AZ ÓRIÁS VÉDELMEBEN

Ha az ember újságot ír, néha a népszerűtlen dolgokat is fel kell vállalnia. Mert bármilyen furcsa, az egyik legnagyobb hazai vállalatról, a Matávról ma nem illik elismerően beszélni. Ehelyett a tőzsdéi lejtemetről, az internetezők zúgolódásáról és tüntetéséről, a monopólizyet átkos hatásairól érdemes kiközíteni, ez biztos jó pontokat jelent.

Mivel már sokat és sokszor szóltam a liberalizáció érdekében, nyugodt lelkiismerettel leírhatom: a Matávról szóló cikkekben általában igazat írnak, csak nem a teljes igazságot. Mert miközben átkozzák az amúgy is csak pár hónapig tartó Matáv-monopóliumot, elfeledkeznek arról, hogy mit tett a privatizált telefonárság a hazai telekommunikációért? Lenn-e értelme a drága internetezésről beszélni, ha több százmilliárd forint befektetéssel nem épül ki egy európai színvonalú telefonhálózat? És kit zavarna az előfizetési díj növekedése, ha tíz-tizenöt évet kelene várni egy vonalra?

Mert tetszik, nem tetszik, tudomásul kell vennünk, hogy mindenkel ára van. A telekommunikáció fejlesztése roppant drága dolog, és ha egy magánvállalat erre költ, akkor szeretné viszonzítani befektetéseit, tisztes haszonnal. És az is tudomásul kell vennünk, hogy kis ország lévén, szinte mindent a világpiacon kell beszerezniük. Az eladótak pedig nem érdekli, hogy szegényebbek vagyunk, mint Svájc, ettől még ugyanamennyiért kapjuk a digitális telefonközpontot, az ivergészás kábelit, a telefonreket és minden egyébét. Csak a magyar munka olcsóbb, de ennnyivel a magyar tarifa is elmarad az európaítól.

Az árak radikális csökkenésében tehát kár reménykedni, a teljes liberalizálás után sem lesz ingyenes a telefon. Inkább az azon kellene munkálkodni, hogy az adottságok kihasználásával bevételeinket növeljük, így könnyebben fizetjük a szelvények ma még magas költségeket.

Tőlünk nyugatra így cselekedtek, és náluk bevált.

Lónyai László

A Computer Technika honlapján (<http://www.comptech.hu>) naponta Friss hírek címmel jelennek meg az IT ágazat hazai és külföldi eseményeiről szóló rövid tudósítások, hírek.

COMPUTER

A Népszabadság informatikai magazinja | Internet: <http://www.comptech.hu> | Lapalaptól: **PersonArt Kft.** | A szerkesztőbizottság elnöke: **LÓNyai László** | Felelős szerkesztő: **SELESZT FERENC** | Szerkesztő: **TÓTH IBOLYA** | Lapnyerő: **FÁBIÁN ISTVÁN** | Tervezőszerkesztő: **RÉTI ATTILA** | Tördelésvezető: **VÁRAI MIHÁLY** | Munkatársak: **DUSA GÁBOR, FÜLÖP NORBERT, ROSTA GÁBOR** | Címlap: **KIS PÉTER** | Médiaigazgató: **SZALADNYA KRISZTINA** | Felelős kiadó: Népszabadság Részvényszerűségi, ügyvezető vezérigazgató: **KORDA SÁNDOR** | Szerkesztőség és reklámbiroda: PersonArt Kommunikációs Ügynökség, 1141 Budapest, Komocsy u. 5-7. | Telefon: 469-3030. Fax: 469-3040 | Weboldala: **Big Byte Bt.** | E-mail: comptech@comptech.hu | Nyomda: Révai Nyomda Kft. | ISSN 1418-2432

← technika

SZÍVDOBBANÁST KÖZVETÍT a mobiltelefon

► (Munkatársunktól-pte) A Lucent Technologies kutatóközpontjában, a Bell Labsben (<http://www.bell-labs.com>) dolgozó mérnökök házaspár, Victor Lubecke és Olga Boriac-Lubecke egyedülálló technikát fejlesztett ki baleset, szerencsétlenség következtében eltemetett vagy ájult emberek életének megmentésére. Mobiltelefon által ugyanis érzékelhető, mérhető a bajba jutottak szívverése, légzése akkor is, ha a segítségre szoruló már elvesztette az eszméletét. Ebből a célból csupán kis-mértékben meg kell változtatni a rádiótelefon-hálózatok jelcsillapítását. Ezt a fizikai adottsá-

got orvosok távdiagnózis készítésekor is használhatják. A Lubecke házaspár által vezetett kutatócsoport a chicagói Illinois Egyetemen (<http://www.uic.edu/>) dolgozó James Linnel közösen vizsgálta az elmélet gyakorlati megvalósíthatóságát, és már készíti is a rádiótelefonba építhető első életemető detektort. Azért, hogy továbbíthatók legyenek a szívről és a tüdőről tájékoztató adatok, a rádiótelefon ki kell kapcsolni. A készülék hívása elegendő jelet generál ahhoz, hogy az orvos értékelhető adatokhoz jusson a segítségre szoruló személy legfontosabb két életfunkciójáról.

ORGAZMUSKELTŐ gépezet

► (MTI) Orgazmust keltő eszközt talált fel véletlenül egy amerikai orvos, miközben csupán betegének hátfájását akarta enyhíteni. Dr. Stuart Meloy egy elektródat helyezett egyik hölgybetegének gerincébe, hogy gyengítse hátfájásának érzetét, mire a nő kissé felsikoltott. Az orvos azt hitte, hogy hibázott, a nagy pontosságot igénylő művelet során véletlenül kissé rossz helyre helyezte az elektródat, ám a hölgy nem a fájdalomtól, hanem a kéjtől siklantott. „Meg kellene tanítania a férjemet arra, hogy hogyan csinálja!” – mondta a beteg. A hátfájás-kezelés mellékhatásaként megszületett orgazmuskeltő az orvos már le is védette szabadalomként, és tárgyalni akar a minneapolis-i gyártó céggel arról, hogy ilyen célból is forgalmazza az eszközt – jelentette a Reuters.

ÉRZÉKENY webserverek

► (Munkatársunktól) A Microsoft weberverplataforma van leginkább kiszolgáltatva a hekkereknek, legalábbis a www.attribution.org hackeroldalon a legfrissebb statisztikák erről árulkodnak. Múlt év decemberében például azon támadások kétharmada, amikor az internetes kalózok csak a nyitóoldal tartalmát változtatták meg, Windows NT és a Windows 2000 szerverek ellen irányult. A Linux-os szerverekre az összes támadás körülbelül 21,5 százaléka jutott, míg ez az arány a Windowson belül, csak az NT-nél 40 százalékos volt összel, bár ez az arány karácsonyra némileg javult.

A hét mondása

Mielőtt jobb ember valaki,
annál kevésbé
gyanakszik arra,
hogy más gonosz.

Cicero

Információs TÁRSADALMAK

► (Munkatársunktól-IDC) Az IDC legutóbbi felméréseben információtechnológiájuk fejlettsége, a technológia lehetőségeinek felhasználása szerint próbálta rangsorolni a világ országait.

Ami az információ-központúságot illeti, Svédország végzett az élen, míg az Egyesült Államok Norvégia és Finnország mögött még a dobogós helyről is kiszorult. Információs infrastruktúra terén az USA kilencedik helye szintén meglepetés, a legjobb infrastruktúrát a szakértők Tajvanon, Hollandiában és Dániában találták.

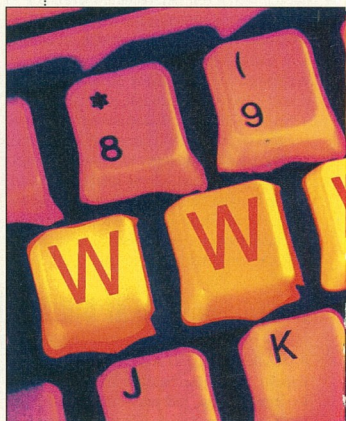
Számítástechnikai eszközöket tekintve az USA jobb osztályzatot kapott, az első helyre került, megelőzve Szingapúrt és Ausztráliát. Az internetezésben ismét Svédország vitte el a pálmát, közvetlenül mögötte Szingapúr és Ausztrália. Az Egyesült Államok átlagán tovább rontott, hogy a lakosság viszonylag kis része fér hozzá rendszeresen a világhálózhoz, így ebben a kategóriában is csak a tizedik helyre volt elegendő.

MÉGIS, KINEK a lemeze?

► (Edupage) A 4C Entity (vagyis az IBM, az Intel, a Toshiba és a Matsushita Electronic) arra kérte az információtechnológiai szabványok országos bizottságát (NCTIS), hogy a következő ATA-szabványban legyen olyan kód, ami lehetővé teszi a csoport tartalomvédő technológiájának működését. Azt szeretnék, ha a személyi számítógép és tárolóeszközei közti kommunikációt irányító ATA-szabvány támogatná a Content Protection for Recordable Media (CPRM) technológiát. A CPRM azt akadályozná meg, hogy a jogvédelem anyagokat a merevlemezre másolják. Az ellenzők szerint ez az eljárás jelentősen korlátozza a felhasználók jogait, és hamarosan az internet szabadságának csorbításához vezetne. A csoport szerint a bírálók túlbeszülik a technológia jelentőségét, hiszen a CPRM elsősorban a hordozható tárolók, nem a PC-k számára készült.

SZÁMÍT

AZ ELEKTRONIKUS
KISKERESKEDELEM, DIVATOS
SZÓHASZNÁLATBAN
BUSINESS TO CONSUMER
– BÁR A VÁRTNÁL LASSABAN
– MAGYARORSZÁGON IS
FEJLŐDIK, AMIT JÓL MUTAT,
HOGY EGYRE TÖBB
VIRTUÁLIS ÜZLET KÍNÁLJA
PORTÉKÁIT A VILÁGHÁLÓN
BARANGOLÓKNAK.

► Az internetes bolt első pillanatra nem más, mint egy hagyományos katalógus-áruház, modern, digitalizált kintősben. A látszat azonban csal. Igaz, itt is képek és leírások alapján kell választani a portékák közül, amit azután házhoz szállítanak, ám míg ott a csomagért mindig utánvétellel kell fizetni, az e-boltoknál bankkártyával, interneten keresztül is kiegyenlíthetjük a számlát. Ez azonban egyelőre nem általános, ugyanis a vásárlók bizalmatlansága miatt egyelőre sokan megmaradtak a jól bevált, utánfizetéses módszerrel.

Az elektronikus kiskereskedelemben többnyire olyan cikkek cserélnek gazdát, melyek jól beazonosíthatók, azaz a gyártó és a

ÖGÉPES

üzletek a hálón

termék leírása alapján a vásárló biztos tudhatja, mit kap majd a pénzéért. Nem meglepő hát, hogy a könyvek, CD- és DVD-lemezek után a számítástechnikai eszközök iránt legnagyobb a kereslet, hiszen ha a között műszaki paraméterek megfelelnek a valóságnak, akkor nem vesz az ember zsákamacsákat.

A virtuális áruházak, akárcsak a hagyományos boltok, különböző típusokba sorolhatók, azaz vannak kisebb szaktüzetek és bevásárlóközpontok. Ez utóbbiak sajátossága, hogy a közpon-

rendszer e-mailben értesít a vásárlásról. Az üzlet ezt követően telefonon vagy szintén e-mailben, általában egy munkanapon belül felveszi a kapcsolatot a vevővel. Ilyen típusú üzletekben érdemes odafigyelni arra, hogy a szállítási és postaköltséget forgalmazóként kell fizetni, azaz ha három helyről rendelünk, bizony a háromszoros árat jelent. Ezen túl előfordulhat, hogy a Depo által kiszámolt szállítási díj kevesebb, mint amit végül ki kell fizetni, ami például akkor fordulhat elő, ha a megvett árú

bankkártyaszám megadásával is lehet majd fizetni.

A Passage internetes áruház – www.passage.hu – ez előbbinél kevésbé fókuszál a számítástechnikára, ráadásul az üzlet szerkezete is más, hiszen itt a boltok önállónak, egymástól elkülönülve találhatók. Ha a számítógépekhez szeretnénk venni valamit, a megfelelő kategórián belül minden olyan boltot megtalálunk, melyben foglalkoznak ilyen termékkel. Az üzletek linkjeire kattintva azok oldalaira jutunk el, így a vásárlás egyéni feltételeit már ott kell keresni.

Talán a legnagyobb számítástechnikai választékot az ebolt – www.ebolt – oldalán találjuk, ami már csak azért is meglepő, mert a vállalkozás kizárólag az interneten értékesít. Az ebolt egyik legérdekesebb szolgáltatása az áruhitel, aminek sajátossága, hogy nemcsak a fizetés, de maga a hiteligénylés is a világhálón történik. Így a vásárlónak nem kell személyesen bemennie a boltba, nyomtatványok kitöltésével bajlódnia, ráadásul maga szabhatja meg a feltételeket, például a futamidőt és az önrész

re azonban a részletfizetést csak a Budapestén és környéken élők vehetik igénybe, de a tervek szerint hamarosan az ország más területein lakók számára is elérhető lesz ez a szolgáltatás.

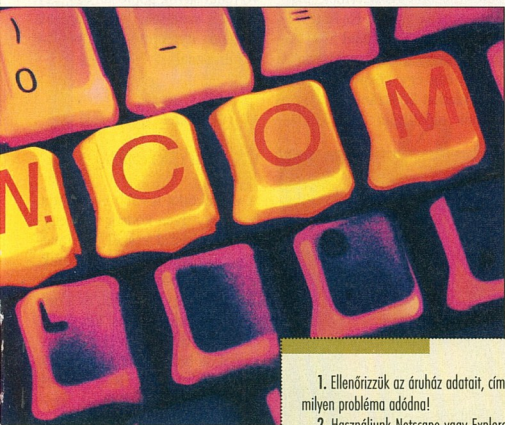
Komputereket, illetve ezek tartozékait hagyományosan számítástechnikai üzletekben szokás venni, így nem meglepő, hogy ezen boltok szinte mindegyike megjelent már a világhálón. A Kronos Computer stratégiája, hogy a termékek mellett ezekhez kapcsolódó hírek is megjelenjenek, így az oldalra azok is rendszeresen ellátogatnak, akik nem, vagy ritkán vásárolnak. Számítógép-alkatrész beszerzésekor állandó probléma, hogy a hirdetésekben, reklámanyagokban szereplő termék sokszor elfogy, mire beérünk az üzletbe, vagy ha van is, nem mindig a meghirdetett, akciós áron. Ezért lényeges például, hogy a Kronos oldalán található információkat naponta frissítik, így például az akciókat is, melyek egy része csak az adott napra érvényes. Az oldalon egyelőre nem fizethetünk bankkártyával, ám év végére várhatóan erre is lesz mód.

Az előbbi példa nem egyedi, azaz a szaktüzetek honlapjain már nemcsak árlistákat böngészhetünk, de vásárolhatunk is, bár a fejlesztések többsége nemrégiben indult, így egyelőre kevés helyen lehet bankkártyával fizetni, illetve a hitelkérelmet is csak személyesen lehet elintézni. A Mistrál oldalán például egyelőre csak lefoglalhatjuk a kívánt árut, ám így legalább biztosak lehetünk benne, hogy amit odaérünk, nem visszük el az orunk elől.

Az internetes vásárlás, azon túl, hogy kényelmes, időnként kifejezetten olcsóbb is, ugyanis a boltok akciókkal csalogatják be a vendégeket, népszerűsítendő a világhálós kereskedelmet. Így kezdetűk érthető, hiszen ily módon azon cégek is lehetőségekhez jutnak, melyek egyébként nem tudják megfinanszírozni a kiterjedt bálthozaló költségeit.

Fülöp Norbert

fnulop@comptech.hu

tok üzemeltetői általában csak közvetítők, a tulajdonképpeni adásvétel közvetlenül a bolt és a vevő között történik.

A virtuális nagyáruházak legnagyobb előnye az áruválaszték, hiszen például a www.depo.hu címen megtalálható üzletben mintegy 36 cég csaknem 6 ezer áruja közül lehet választani, s ezek túlnyomó többsége számítástechnikai árucikkek. Az óriási kínálatban kategóriák szerint – például film, számítógép, hardver, szoftver – keresgélhetünk, de gyártók, illetve ezek termékei szerint is elindíthatjuk a keresőprogramot. A vásárló a kosarába betett áruval a virtuális pénztárhoz megy, ahol kiválaszthatja a neki tetsző forgalmazót, akit a

1. Ellenőrizzük az áruház adatait, címét, telefonszámát, hogy el tudja érni, ha bármilyen probléma adódna!
2. Használjunk Netscape vagy Explorer böngészőt, ugyanis ezek képesek a tranzakciók titkosításához szükséges adatátvitelre.
3. A keresett árucikket több helyen is érdemes megnézni, összehasonlítóan az árakat.
4. Minden esetben olvassuk el a szerződési feltételeket – csomagolási, szállítási költség, szállítási határidő, felelősségvállalás.
5. Praktikus az üzletet kipróbálni, egy-egy kis értékű megrendelés után már értékebb dolgait is bátrabban rendelhetünk.
6. A tranzakciók időjeit és az összegeket mindig írjuk fel, probléma esetén ugyanis még jól jöhetnek.
7. Praktikus kifejezetten internetes vásárlásokhoz való, úgynevezett virtuális bankkártyát használni, amin nincs mágnescsík, mindössze egy szám, amivel megrendelhetjük a kiválasztott árut.
8. Érdemes megrendelni valamilyen biztonsági szolgáltatást, ilyenkor ugyanis csak a visszajelzésünk után fizet ki pénzt a pénztárat a számlánkról.

csak több csomagban adhatók postára.

A Depóban egyelőre csak utánvétellel egyenlíthető ki a számla, ám az év végére várhatóan már az interneten keresztül,

arányát. A hiteligényléshez elegendő egy on-line adatlapot kitölteni, amelyet a Credigen Rt. bírál el. A hitelbírálat munkanapokon és munkaidőben legfeljebb egyórás procedúra. Egyelő-

VONALAK *fehéren, feketén*

ALIGHA AKAD EMBER,
AKI NE TALÁLKOZOTT
VOLNA A VONALKÓDDAL.
AZ ELSŐSORBAN
ÁRUCIKKEK
MEGJELŐLÉSÉRE
HASZNÁLT KÓD
1948-BAN JELENT MEG
PHILADELPHIÁBAN.

► Úgy kezdődött, hogy egy helyi élelmiszeráruház-lánc elnöke szeretett volna olyan rendszert kidolgozni, mely automatikusan leolvassa a termék tulajdonságait a számlázás során. Ezzel a kívánsággal a helyi egyetemhez fordult, ahol egy végzős diák, bizonyos Bernard Silver és barátja, Norman Joseph Woodland kezdett foglalkozni a problémával.

Woodland első ötlete UV-fényvel működött volna, és megfelelő tintával nyomtatott mintázatokon alapult. A kísérleti berendezés elkészült és működőképes is volt, azonban a tinta stabilitásával és a költségekkel még adódtak problémák.

Céltáblának indult

Az első szabadalom beadására 1949-ben került sor. Ez ugyan a legkevésbé sem felelt meg a „vonalkód” elnevezésnek, mert az első használt jelrendszer céltábla-szerű körökhöz hasonlított. Ezzel együtt, a beadott szabadalomban egy olyan jelrendszer szerepelt, mely vonalakon alapult – éppúgy, mint a mai vonalkódok.

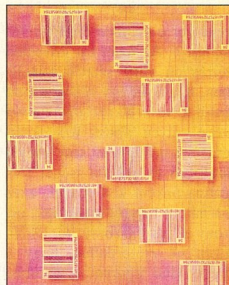
A vonalakra épülő kódrendszernek több fajtája is létezik, a legáltalánosabban használt EAN (European Article Numbering – európai árucikk-kódolás) két változatban: a nyolc számjegyű EAN-8 és a tizenhárom számjegyet tartalmazó EAN-13 formájában.

Az EAN-rendszer 1976. decembere óta ismert. Ennek a kódnak a megértéséhez először

is fordítsunk egy kicsit az elképzelésünkön: nem a fekete, hanem a fehér területek az információ hordozói, hiszen innen verődik vissza az a lézérfény, amely aztán a leolvasóba jutva a karaktereknek megfelelő impulzussorozatot generálja. Az EAN-13 kódolás esetén a vonalak csak és kizárólag számokat jelenthetnek.

Magyarország száma: 599

Természetesen léteznek olyan rendszerek is, melyek betűket is kódolhatnak, ám erre itt nincs szükség. A tulajdonképpeni vonalkód alatt a legtöbbször „hagyományos”, numerikus formában is olvashatjuk a termék azo-

nosítószámát. Ez a szám a következőképpen tagolható: az első három számjegy a termék származási helyét jelöli. Ez Magyarország esetében például 599. Ezután kétszer ötös tagolásban a gyártó cég egy központi hivatal által kiadott kódszámát, illetve a termék előállítója által kitalált

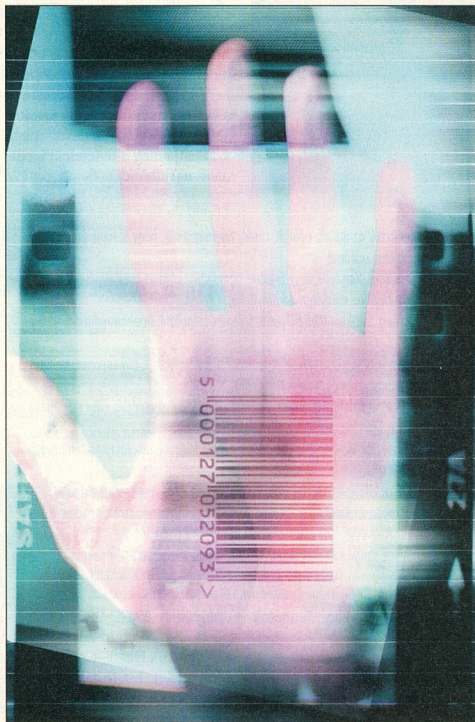
kódját tartalmazza. Az utolsó számjegy egy úgynevezett ellenőrző jegy, mely az előző 12 számjegyből egy speciális algoritmus által generálódik.

A vonalkód természetesen ugyanezeket a számokat tartalmazza. Mint már említettem, a fehér csíkok felelnek meg a bináris igen (1), a fekete vonalak pedig a nem (0) jelnek. Az egyetlen 0-nak vagy 1-nek megfelelő vonalvastagság leolvasható például azokból a határozó vonalokból, melyek arról ismerhetők fel, hogy hosszabbak a többinél. Ezek, valamint a köztük lévő fehér sávok pontosan egy-egy egység szélesek. A vastagabb vonalak ilyen módon több 0-t tartalmaznak.

Csoportok és karakterek

A vonalkódot tovább bonyolítja, hogy egy ilyen kódsor nem egyféle kódolással készül. Ha ránézünk az ábrára, rögtön láthatjuk, hogy a számosr szétszabdalt, az első számjegy külön áll, és a maradék 12 karakter is két hatos csoportra osztozott. Ezekben a csoportokon belül háromféle (!) kódolás fordul elő, A, B és C. Ezek nem teljesen függetlenek egymástól, felhasználásuk a következő: a második hatos csoport összes számjegye a C típusú kódolással történik, míg az első csoporté az A és B eljárással – hogy pontosan hogyan, arról az első (különálló) számjegy ad felvilágosítást.

Már ejtettünk szót arról, hogy a vonalkód működése a visszavert fényen alapszik. A leggyakrabban használt fényforrás egy lézérdióda, vagy egy LED. A visszavert fény felfogására CCD-érzékelőt használnak. A leolvasás többféleképpen történhet, itt a fő különbségeket abban találhatjuk, hogy hányszor és milyen irányban pásztazza végig a leolvasó a felületet.

AZ ELMÚLT TÍZ ESZTENDŐBEN AZ AUTÓIPAR TECHNOLÓGIAI FEJLŐDÉSE OLYAN TEMPÓT VETT FEL, HOGY LÉNYEGÉBEN ELTŰNTEK A KÜLÖNBBSÉGEK A KÜLÖNBÖZŐ GYÁRTMÁNYÚ GÉPKOCSIK KÖZÖTT. AKI MA ÚGY DÖNT, HOGY VÁSÁROL EGY NÉGYSZERESKÖT, ANNAK JÓSZERIVEL BÁRMELYIK MÁRKA AJÁNLHATÓ, MERT MINŐSÉGŰK ÉS SZOLGÁLTATÁSUK TÖKÉLETESEN MEGFELEL A HÉTKOZNAPI IGÉNYEKNEK. AZ AUTÓGYÁRTÓKNAK TEHÁT VALAMI KÜLÖNLEGESET, EGYEDIT KELL ALKOTNIUK, HOGY ELHŐDÍTSAK A VERSENYTÁRSAK ELŐL A VEVŐKET.

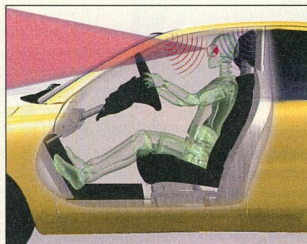
CSAK

nézz rám!

► Jó módszert választott a cél érdekében a Volvo. A tradicionális svéd gyártó a köztudottan biztonságos és mostanában egyre izgalmasabb formavilágú modelljei mellett mind több ígéretes koncepcióautóval lepi meg a világot. Nemrégiben három kísérleti járművet mutatott be, melyek közül talán az EyeCar nevű tanulmányautó a legérdekesebb. Ebben a figyelemre méltó külsejű járműben a mérnökök a biztonság egy igen elhanyagolt, de nem kevésbé fontos részére hívják fel a figyelmet: a magasságtól független, minden vezetőnek optimális kilátás, illetve vezetési helyzet fontosságát hangsúlyozzák ki.

Hiába ugyanis a széles tartományban állítható vezetőülést és kormányt, az átlagon aluli vagy átlagon felüli termetű pilóták gyakran kerülnek olyan helyzetbe, hogy nem tudnak megfelelő ülőpozíciókat találni az autóban. A Volvo EyeCar koncepció lényege, hogy testmagasságtól függetlenül minden vezetőt azonos szintre helyez, aminek eredménye a zavartalan és testesrabott kilátás.

Az EyeCarban a tervezők különleges, szenzorokhoz illeszkedő számítógépet alkalmaznak, mely érzékeli a vezető szemgolyójának helyzetét, és ehhez igazodva állítja be az ideális ülőhelyeztet. Ezután elektromotorok segítségével igazodik a pilóta méretéhez az ülés, a kormánykerék, a pedálok, a sebességváltó és a fékkar. Amennyiben még ez

sem tökéletes helyzet a vezető számára, a számítógép által végzett beállításokon további finomhangolást végezhet.

Az EyeCarban a számítógépes rendszereket úgy integrálták a kocsik hagyományos szerkezetébe, hogy a kényelmes és könnyű kezelhetőség érdekében számos funkciót is megváltoztattak. Mivel a vezető a számítógépes beállításnak köszönhetően úgy ül, mintha egy hagyományos autóban teljesen hátratólna az ülést, a normál autókban a műszerfalra elhelyezett kezelőszervek a közép-konzolra költöztek nyomógombok formájában. Így a rövidebb karú sofőrök is kényelmesen elérik azokat.

Egy ugyancsak érdekes fejlesztés a Safety Concept Car névre hallgató négykerékű, mely humánus, ugyanakkor biztonságos módon oldja meg ember és gép kapcsolatát. Eb-

ben az autóban például nem létezik holtér, és az emiatt ránk leselkedő veszélyek is szinte megszűntek. A kocsik első tetőoszlopai ugyanis átlátszóak, a kocsik mögötti holteret pedig kamera figyeli, melynek képét egy a műszerfalra kivett képernyőn láthatjuk. Ugyanezen a monitoron kísérhetjük figyelemmel a külső visszapillantók holterében történő eseményeket is. De ha ez még nem lenne elég, az autó holtereit egy radar felügyeli, és veszély esetén hangjelzéssel figyelmezteti a vezetőt.

Az autóban kifejlesztett fénytechnikai megoldások is forradalmi újításokat tartalmaznak. A rendszer a sebesség és a kormányelmozdulás mértékétől függően változtatja a fénycsóva hosszát és szélességét, sőt még alakját is. Városban alacsony sebességnél egy fontosabb keresztződés felől közelítve széles és rövid a nyaláb, még autópályán száguldvá hosszú és keskeny. Továbbá a szenzorok összehangolt munkájának köszönhetően nemcsak az autó, hanem a fények is követik a kanyar ívét.

Belátható, hogy ha ezek a rendkívüli megoldások megjelennek a szériamodellekben (amelyre minden esély megvan), akkor a hagyományosnak tekinthető aktív és passzív biztonsági berendezésekkel karöltve olyan védettséget nyújthatnak számunkra a jövő autói, amiről manapság csak álmodhatunk.

Kláyik István–Kärner Miklós

Akcióban A BSA

MAGYARORSZÁGON MINTHA EGYRE TÁVOLABB KERÜLNE EGYMÁSTÓL A NORMÁLIS ESETBEN ELVÁLASZTHATATLAN FOGYASZTÓI, ILLETVE SZOFTVERFEJLESZTŐI ÉRDEK. AZ OK: A SZOFTVERGYÁRTÓK AZ ILLEGÁLIS SZOFTVERHASZNÁLAT MIATT KIESŐ PROFITJUKÉRT, MÍG A FELHASZNÁLÓK A SZERINTÜK INDKOLATLANUL MAGAS ÁRAK ELLEN HARCOLNAK. VALÓSZÍNŰLEG KEVESEN VANNAK, AKIK NEM HALLOTTAK MÉG A VILÁG VEZETŐ SZOFTVERGYÁRTÓIT TÖMÖRÍTŐ SZERZŐI JOGI SZERVEZETRŐL, A BUSINESS SOFTWARE ALLIANCE-RŐL – BSA –, VAGY AHOGYAN MAGYARORSZÁGON TÉVESEN HÍVJÁK, A SZOFTVERRENDŐRSÉGRŐL.

▶ A BSA-nak valójában vajmi kevés köze van a rendőrséghez, az elnevezés valószínűleg a legemlékezetesebb, bináris betűket ábrázoló, nyolc év szabadságvesztéssel bünyeszítő reklámkampányuknak tudható be. Dr. Novák Tamás, a BSA magyarországi jogi képviselője szerint ez nem feltétlenül hátrány, hiszen a büntetéstől való félelem a jogkövetés egyik hatékony ösztönzője. A még 1984-ben, az Egyesült Államokban létrejött szervezet a világ mintegy 45 országban van jelen, többnyire ügyvédi irodákban keresztül. A magyarországi struktúra egyedi, hiszen itt, ha csekély létszámmal is, de a két megbízott ügyvédi iroda mellett önálló szervezet is működik, melynek működését – más országokkal ellentétben – ennek tagjai, azaz a szoftvercégek hazai leányvállalatai és disztribútori finanszírozzák.

Pozitív kampány

A BSA Magyarország tavaly ősszel indította el eddigi legnagyobb szabású akcióját, melyben mintegy hater, elsősorban kis- és köz-

Gsonka fogyasztói jogok

Szakértők szerint a szerzői jogok túlzott védelmében a cégek oly messzire mentek, hogy az már akár a vásárlók jogait is csorbíthatja. Jó példa erre a Microsoft nemrégiben tett bejelentése, miszerint a Windows következő verzióját a vásárlók csak azt követően használhatják, hogy előtte az interneten keresztül vagy telefonon már regisztráltak. Az intézkedés célja világos, hiszen így nem fordulhat elő, hogy az adott szoftvert több gépen használják, mint amennyi licenccel megvettek hozzá.

Hasonló a célja az Intel, a Matsushita, valamint a Toshiba közös eljárásának, a Content Protection for Recordable Media-nak, mely az illegális másolatok készítésére alkalmas eszközök – például a CD-írók – felhasználását korlátozza. Mindez azt jelenti, hogy a törlés után leirtottól függetlenül a borsos árat kifizető vásárlók a szoftvereket nem használhatják úgy, ahogy szeretnék.

Az elemzők külön kiérték a lemezpar bekezdés hónapok óta folyó kísérletezésére, a Secure Digital Music Initiative-ra. Az SDMI célja, hogy a hardvezető lejtésébe töltött zenék ne legyenek másolhatók, amit a másnál közelebb épített azonosító és a digitálisan tömörített állomány „összedolgozásával” kívánunk elérni – az így kódolt fájlok ugyan is csak egyetlen eszközzé lehetne leltőlteni.

zépállalat részére postázták ki együttműködésre felhívó levelet. Január közepéig ezek mintegy felére érkezett válasz, közülük pedig eddig körülbelül negyven cégnél már meg is jelentek a BSA munkatársai. Látogatásuk során a használt szoftverek jogtisztaságát igazoló bizonylatokat – számlát vagy ajándékozási szerződést –, valamint a licen szerződéseket ellenőrzik, míg a könyvelést és a gépeken tárolt információkat nem vizsgálhatják. Dr. Novák Tamás elmondta, az előforduló jogsértések leggyakoribb oka az átgondolatlan licenccsoplitika és a rossz nyilvántartás. Az

ügyvéd például találkozott olyan esettel, hogy a jogtisztasági program a szekrényben kibontatlanul porosodott, miközben a gépen ugyanannak a szoftvernek egy illegális másolata futott. A leggyakrabban tapasztalt hiba, hogy az adott programot több gépre telepítették, mint amennyi licenccel megvásárolták hozzá.

Ilyenkor, legalábbis a megkeresésre válaszoló, együttműködő cégek esetében, a BSA nem tesz feljelentést, hanem tanácsokat ad a jogsértés orvosolására, hiszen a szervezet elsődleges célja nem a büntetés, hanem a jogtisztaság kikényszerítése. Dr. Novák Tamás szerint az ősz óta folyó akció legnagyobb haszna, hogy a megkeresett vállalkozások figyelmét felhívta a szoftver-

gazdálkodás fontosságára és jelentős vásárlást generált.

A vizsgálat során elsőként dokumentálják az egyes komputeren lévő programokat, majd a listát összevetik a számlákkal és licencekkel, s ha ezek egyeznek, semmi probléma. Érdekeség, hogy a BSA csak a szervezetet támogató tagok szoftvereit ellenőrizheti, így ha más illegálisan használt programra bukkannak, semmit nem tesznek.

Feljelentő mindig akad

Egészen más kérdés, hogy mit tesz vajon a BSA azokkal a vállalkozásokkal, melyek nem válaszoltak a szervezet megkeresésére. Novák Tamás szerint ezen cégeket a BSA ismételtlen megkeresi, ám ha ezúttal sem reagálnak, akkor a szervezet bírósági úton éri el, hogy meggyőződéssel a felhasznált szoftverek tisztaságáról.

A híresztelésekkel ellentétben a BSA azonban nem hatóság, így mindössze annyit tehet, mint bármilyen más civil szervezet, azaz alapos gyanú esetén – például illegális szoftverre bukkannak – felhívhatja a rendőrség figyelmét az esetleges jogsértésekre. Információforrás pedig – a személyes ellenör-

zéseken túl is – akad bőven. A BSA-hoz évente mintegy száz bejelentés érkezik – névvél vagy név nélkül –, de előfordul, hogy maguk a szoftvercégek hívják fel a figyelmet egy-egy gyanús vállalkozásra. Tehetik, hiszen például a CAD/CAM tervezőprogramok fejlesztői, forgalmazói az egyedi, kötelező regisztráció révén pontosan tudják, ki milyen installációkkal rendelkezik. Így például egy tervezőcég, mely hivatalosan nem használ ilyen szoftvert, meglehetősen gyanús lehet. Erkes eset volt, amikor a mosonmagyaróvári önkormányzat éppen egyik képviselője feljelentése révén bútt fel, de előfordul, hogy a szoftvercégek által fizetett magánymozók gyűjtik a rendőrségi eljárásokhoz szükséges alapos gyanút alátámasztó információkat. Ettől kezdve a rendőrség intézkedik, azaz a közhiedelemmel ellentétben a BSA nem vesz részt a további eljárásban.

Amennyiben házkutatásra kerül sor, azon már csak rendőrök, hatósági tanúk, valamint informatikus igazságügyi szakértő/szakértők vannak jelen. Az utóbbiak óvatosságára jellemző, hogy van olyan szakértő, aki maga nem is nyúl a gépekhez, hanem a dolgozók-kal mutatattja meg a használt programokat, nehogy az a vád érje, manipulált valamit. A sajátban több olyan eset is szerepelt, amikor a vizsgálat során magukat a gépeket is lefogalták, ám erre csak akkor kerül sor, ha a használt programok ellenőrzése – például a cégek nagy száma miatt – a helyszínen nem lehetséges. Ez persze a cégek számára – mivel a komputer egyre több helyütt nélkülözhetetlen munkaeszköz – jelentős anyagi veszteséget, esetleg teljes leállást jelenthet, amiért, ha a gyanú végül nem igazolódik be, természetesen kártérítés igényelhető. Más kérdés, hogy a póru jár ártatlan case vajon mikor jut hozzá az öt megillető pénzhez?

Jogi lépések

Amennyiben bebizonyosodik a jogsértés, a BSA jogászai értékeli a helyzetet, és eszerint büntető- vagy polgári peres eljárás, illetve párhuzamosan mindkettő indul a jogsértő ellen. Az előbbit maga a rendőrség kezdeményezi, hiszen az illegális szoftverhasználat vagy a hamisítás hivatalból üldözendő bűncselekmény Magyarországon. Polgári eljárást az érintett cégek megbízásából a BSA Magyarország valamelyik ügyvédje indíthat, melynek célja általában a kártérítés megállapítása. A szervezet stratégiája szerint megbánás, együttműködés és természetesen kárpótlás esetén lehetőség van peren kívüli megegyezésre is. A BTK 329/A paragrafusa szerint a szerzői jogok megsértése akár nyolc évi, letöltendő szabadságvesztéssel is büntethető, ám ilyen eddig csak egy esetben fordult elő idehaza, akkor is csak azért, mert az illető más gazdasági bűncselekményekkel együtt, mintegy mellékesen sértette meg a szerzői jogokat.

Fülöp Norbert

HARDVER

h í r e k

Új ASUS-alaplap

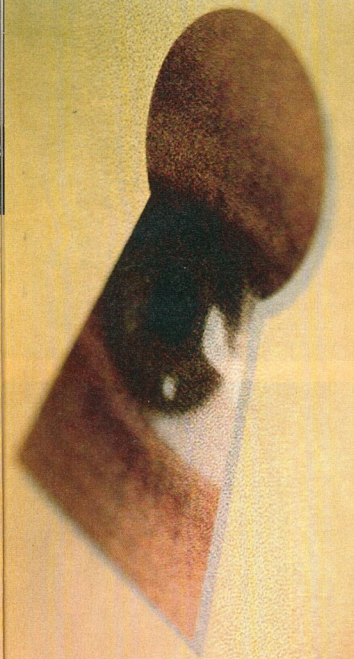
Új integrált alaplapot jelentett be az ASUS. Az A7V1-VM fantáziánévre hallgató termék a VIA KM133 lapkakészletre épül. A mikroATX formátumú alaplap az AMD Athlon és Duron processzorokat támogatja, és az első olyan Socket A foglalatú szerelt alaplap, mely teljes, integrált funkciókészlettel rendelkezik, így 4x AGP grafikai kártyával, beépített LAN-csatolóval és kiváló minőségű hangkártyával. A VIA KM133 North Bridge és a beépített S3 Savage4 grafikai chip együttes segítségével az A7V1-VM 4x AGP grafikai alrendszerral biztosítja a megfelelő 3D teljesítményt. Egyéb grafikai kártyákkal az alaplap 4x AGP foglalatával bővíthető a rendszert. Az AC'97 kodek kiváló minőségű hangot szolgáltat, míg a beépített LAN-támogatás egy opcionális Realtek LAN-csatolóko segítségével valósul meg. A fenti szolgáltatások mellett négy USB-csatolóko, 3 PCI-foglalat és UltraDMA 100 támogatást találhatunk az alaplapon.

Megjelentek az új Alphák

(Terminal) A Compaq az elmúlt héten mutatta be hálózati kiszolgálóba szánt Alpha-chipűek új változatát. Az Alpha 21264-es processzor 833 MHz-es órajelű volt, és a gyártó csúscategóriás Alphaserver E540 szerveiben lesz megtalálható. Előző változata, a 733 MHz-es modell még a múlt év folyamán jelent meg, és bár az 1 GHz-es példányoknak eredetileg már 1999 végén meg kellett volna jelenniük, erre azonban csak mostanában kerül sor. Az első tesztpéldányok ugyanis csak nemrég készültek el. A 21264-es változat utódjáról, a Rambus-vezérléssel ellátott 21364-es chipről egyelőre csak annyit árultak el a cég képviselői, hogy hamarosan felűnhet a piacon, bár ennek a típusnak is a múlt év közepén kellett volna megjelennie. Persze a konkurencia sem dobta piacra időben termékeit, a Sun UltraSparc III-as is egy évvel később jelent meg, mint ahogyan azt eredetileg tervezték, és az Itanium processzor is csak 2001 első negyedében kerül piacra, bár egyes források szerint még tovább kell várni debütálására. A Compaq szerver üzletágában 17 százalékos bevételnövekedést értek el a múlt év folyamán, ezek kétharmada az Alpha-szerverekből származik. Az új Alpha-processzort elsőként az Ericsson alkalmazza majd telekommunikációs switch-eiben, ennek révén pedig a Compaq egy számára új piacra hatolhat be.

Új Maxtor merevlemezek

Új merevlemezcsaládot jelentett be a Maxtor, 531DX néven. A meghajtók érdekessége, hogy olyan retesz-lőmechanizmust tartalmaznak, mely kikapcsolat állapotban fizikailag „megfogja” a fejet, védve azt az esetleges rázkódások, ütések okozta károktól. A winchesterek vastagságát sikerült 17 mm-re csökkenteni, mely többek között javítja a merevlemez körüli légáramlást, és így az élettartamot is növeli. A 531DX család 10 és 15 GB-os méreteketben és 5400-as fordulatszámú változatban kapható.

JÁTÉK

hírek

Robot Arena

A WizardWorks (<http://www.wizworks.com/>) bejelentette új PC-s akciójátékát, melynek címe Robot Arena. A Gabriel Interactive által fejlesztett programban a játékos feladata különféle páncélos robotok tervezése, építése és csatába vezénylése azaz a céllal, hogy ellenfeleit megadarsa kényszerítse. A Robot Arenában a játékos kedvenc gyártmányait más, számítógép - illetve többjátékos mód (LAN és internet) esetén ember - vezényelheti robotok ellen vezetheti. Persze nemcsak az ellenfelek különböző a nehézségeket, hanem néhol az utarepelt is meg kell küzdeni, mert telet lehet csapdák. A program megjelenése márciusra várható.

Iron Lore

Brian Sullivan, az Age of Empires-sorozat egyik készítője elhagyta az Ensemble Studios, és megalapította saját fejlesztőstudióját, Iron Lore Entertainment néven (<http://www.ironlore.com/>). Brian annak idején jelentős mértékben segítette az Ensemble-t, hogy azá válhasson, ami napjainkban, az egyik legsikeresebb játékok fejlesztője. Brian most gyerekkori barátjával, Paul Chiefával közösen hozta létre új cégét, hogy felhasználva az AOE-sorozat fejlesztése alatt szerzett tapasztalatokat, új játékokat fejlesszen, melyek ötvözik a legjobb akció-, szerep- és kalandjátékelemekkel.

Bekebelezték a Blue Byte-t

A Ubi Soft (<http://www.ubisoft.com/>) bejelentése szerint a cég tulajdonába került a legnagyobb német videojáték-fejlesztő cég, a Blue Byte Software (<http://www.bluebyte.com/>). A Blue Byte a Battle Isle és a Settlers sorozatai révén szerzett megbecsülést a játékosok körében, de kikerült a kezeik közül már szerepjáték is. Csak a Settlers-sorozatból közel 3 millió darabot adtak el eddig. A napokban megjelenő negyedik része már 300 ezer előrendelés érkezett a boltokba, így a Ubi Soft egészen biztosan jó vásárt csinált. A cég tervei szerint a két sorozatot a későbbiekben többféle platformra is megjelenítetik, így Game Cube-ra és Playstation 2-re is.

Airport Volume 3

Airport 2000 Volume 3 a harmadik cím a Wilco Publishing által fejlesztett Microsoft Flight Simulator 2000 kiegészítők sorában. A vadonatúj légi utak virtuálisan már márciusban berepülhetők. A csomag tartalma: hét új reptér, három új repülőgép, ehhez kapcsolódóan új hangeffektek a pilótafülkében, és 10 küldetés, kezdőktől a haladóig.

Leadfoot részletek

A WizardWorks (<http://www.wizworks.com/>) másdik bejelentése versenyjátékukat, a Leadfootot érintette. A programot a Rathog cég fejlesztte, és a saját készítésű Difference Engine-t alkalmazzák a minél tökéletesebb megjelenítés érdekében. A Difference a Rathog szerint akármennyi textúrát tud kezelni, és 60 kép/másodperces képráfrásra képes magasabb felbontásokon is, persze a hardverigényről egy szó sem ejtettek. A programban nagy kerek autókát irányítgatunk, melyek irányítására nagy hatással vannak a pályá hepehupái és az egyéb módokon összerendezett sérülések. Karrier módban 15 versenysorozat 180 eseményén vehetünk részt, hogy mi lehessünk a világbajnokok.

HOSSZÚ, MÉLA

KÉT HETE A SEA DOGS, MOST MEG EGY ÚJABB OROSZ SZOFTVER - ÚGY LÁTSZIK, A JÁTÉKPIACON MOSTANSÁG ÉRDEMES KELET FELÉ IS KACSINTANI. A CARNIVORES: ICE WORLDÖT SOKAN A SZOROZAT HARMADIK RÉSZÉNEK TARTJÁK, PEDIG EZ FORMAI ÚJÍTÁSOKAT NEMIGEN TARTALMAZ, CSAK ÚJ SZEREPLŐKET, ÚJ TAJAKAT, ÚJ ÉLMÉNYEKET.

► Az Egyesült Államokban oly népszerű vadászprogramok mifelénk kevésbé bírtak gyökeret verni, a Deer Hunter vagy a Rocky Mountain Trophy Hunter szériák neveivel leginkább csak a tengerentúli eladási statisztikák alkalmával szoktunk találkozni, általában nem is nagyon értjük, miért. Pedig egyre nagyobb üzletnek tűnik ez a vonal, több millió darabot adnak el világszerte, lám, tavaly még az Electronic Arts is így gondolta, a Deer Hunter Challenge-dzsel nekik is érdemes beszállni a versenybe, ezt a terméket egyben a folyamatosan bővülő EA Sports-sorozat újabb színfoltjának szánva. Ezeket a vadászprogramokat hosszabb távon magam általában unni szoktam: csak megvan a végtelen, egyforma rengetegben, időnként feltűnik egy vad, de mire felocsúdok, már el is szaladt.

Az tán az egyik kolléga a kezembe nyomta a Carnivores előző részét – lám, lehet az ilyen típusú játékoknak hangulata is, izgulhatunk is, hisz ha ügyetlenek vagyunk, az a jobbik eset, hogy elszalad a vad, a rosszabbik, hogy megesz minket vacsorára. Így már

van tét, így már van miért izgulni, van miért odafigyelni az összes, elsőre mellékesnek tűnő részletre.

Órákat gubbasztani a magaslesen, őzsi, ködös hajnalokon kilométereken át űzni a vadat – végül is kinek van ehhez kedve, ha mindez a meleg szobában, a monitor előtt is megetheti? Az érzés persze nem ugyanaz, de legalább bárki számára, bármelyik napszakban átélehető. E játékok hangulata leginkább a kommandósjátékokéhoz mérhető, egy szempontból legalábbis mindenképp: adre-

Aladdin

Game Over

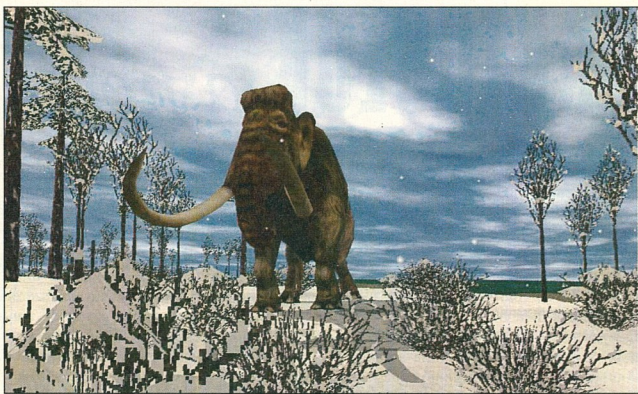
Ki tudja, hányadik nekirugaszkodás ez, végül is a szegény bagdadi tolvaj és a szépséges Jászmin hercegnő kedves története mindig akad vevő. A Disney nemcsak egész estés rajzfilmet, de egy ideje külön rajzfilmsorozatot szentelt a témának, az ősi népi alapozott élelmes és kalló fantáziával megadott forgatókönyvűket már régen továbbkalkitették, igazgatták a mai kor követelményeivel.

A Disney Interactive legújabb játékában, az Aladdin - Nasira's Revenge-ben ísmét

lesben

nalinszintünk nem az égerkattintások gyorsaságával növekszik, sőt, éppen ellenkezőleg.

A Carnivores fejlesztői ezúttal a jégkor-szakba visznek minket, hóval, jéggel és hideggel borított tájakra. Százmillió évvel repülünk vissza az időben, az őstörténeti fajok világába, rég kihalt állatok vesznek minket körül – nagyon is elevenen. Az előző részben tizenégy-féle dinoszauruszt kaphattunk puskavégre, javarészt békés növényevőket. Igazából csak lopakodási ügyességünkön és kitartásunkon múlt, hogy sikerül-e levadászunk őket. Annál veszélyesebbek voltak a hűsevők, a Ceratosaurus vagy a Velociraptor, ha nem voltunk elég fürgék és pontosak, bizony könnyen vacsora lehetett belőlünk. A legveszedelmesebb pedig kétségkívül a Tyrannosaurus Rex, vele végezni volt a leg-

nehézebb: csak akkor esett össze, ha egészen közel engedtük magunkhoz és pontosan a szemébe sikerült lőnünk.

A mostani epizódban inkább a ragadozók, illetve a mindenevők vannak túlsúlyban, a dinók gyakorlatilag kihaltak, maradtak a varcaskos disznók, a kardfogú tigrisek, a diatrymák (ez egy struccszerű madárfaj), a mamutok, a farkasok és a medvék. A legvégén pedig ott van ellenfélnek a jeti, azaz a hegyi ember, a maga legalább ötméteres magasságával.

Ahhoz persze, hogy találkozzunk vele, kellő gyakorlatra kell szert tennünk – a programban, ahogyan az lenni szokott, fokozatosan adagolnak mindent. A kezdeti 100 pont nem sokra elegendő, egy-egy sikeres vadászatrét később 3-10-15 további pont gyűjthető, ahhoz azonban, hogy a jeti ellen a legkönnyebb terepen, mondjuk egy szál pisztolytal ki tudjunk állni, legalább 1040 pontra van szükségünk. A trófeákat a későbbiekben tetszés szerint bármikor meglejt-

hetjük, legfeljebb ha betelik a raktár, akkor kell hozzálatni némi szortírozáshoz.

Fontos, hogy a program készítői gondoltak az állatvédőkre is: ha akarjuk, az igazi töltényeket altatólővedékekre cserélhetjük, így aztán közelről is megtapaszthatjuk, milyen hangosan tudnak szuszogni az elejtett vadak. Ezenkívül lehetőségünk van megfigyelő státusra, ilyenkor az állatok zavartalanul élnek életüket, még a hűsevők sem indulnak felénk nyálcsorgatva, ha meglátnak minket.

Grafikailag az előző részhez képest sok újat tartalmaz a program, a kezelőfelület is teljesen változatlan, az egyetlen növekedés, hogy most már, ha elfogyott a lösz, rádióval kérhetünk utánpótlást. Ami pedig feltétlen negatívum, hogy a különböző állatok közti erőegyensúlyt most nem sikerült szinten tartani. Teljesen érthetetlen például, hogy a jóval kevesebb pontot érő varcaskos disznó miért támad rá nagyobb kedvvel, mint a ranglista élén álló medve. Ha pedig ügyesen cserkészünk és helyezkedünk, a mamutot egy szál pisztollyal is elejthetjük, ami azért valahol nonszensz. (Minimális gépigény: P200, 32 MB RAM, második generációs videokártya.)

P. B.

comptech@comptech.hu

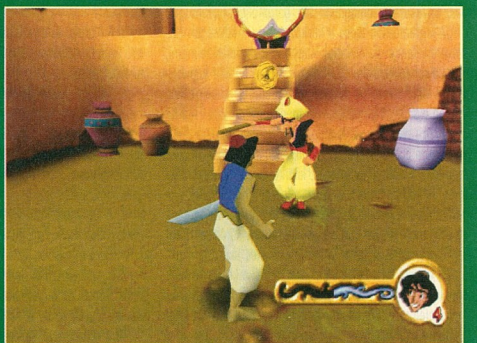
visszatérése

megelevenednek a képernyőn a régi hősök, Al, Jázmin és Abu, akiknek egyesült erővel ezúttal a gonosz Nasirát kell megakadályozniuk abban, hogy a legendás Agraba városát elpusztítsa. A 3D-s, roppant szórakoztató ugráló-nyomkodós platformkalandjátékban a végső cél csapdák, trükkök és ötletek egész sorát kell megoldanunk, sokszor nemcsak ügyességünkre, de a gyorsaságra is építenünk kell, ellenben könnyen kifuthatunk a térből és az időből.

Kilenc, humoros akcióba csomagolt kár-

nyezetet kell felkutatnunk, öröket ártalmatlanná tenni, akrobatikus mutatványok sorát alkalmazni, Tarzan módjára kábelen csúgni, karddal hadakozni, almával dobálni az ellenfelet, mindenféle különleges fegyvert és tárgyat összeszedgetni, vagy felkapaszkodni a varázsszövegre, aztán gyereünk, ami belefér. Tíz év alatt garantált kapcsolódás. (Minimális rendszerkövetelmény: PI1-300 MHz, 64 MB, 300 MB HD, 3D-s kártya.)

P. B.

KAKTUSZOK a neten

► Meglehetősen túskések, ám ezért csak kevesen neheztelnek rájuk, legfeljebb azok, akik igazán közelről ismerik őket. Ráadásul még szerények is, bár rosszszarkarók inkább igénytelenségről beszélnek. Nem úgy rajongók, akik egyike, Hegyi Attila a somogyi dombvidék völgyében megbújó falucskában, Várongon rendezte be szentélyét, ahol annyi időt tölt haterazt kedvencével, amennyit csak tud.

Hegyi Attila 12 éves kora körül szeretett bele a kaktuszokba, és úgy mondja, aki kíváncsi a növényeire, az mindig szívesen látott vendég a házában. Ám még csak utazni sem kell a kíváncsiaknak, hiszen a www.tar.hu/kaktusz oldal igazi aranybánya az érdeklődőknek. Itt megtudhatjuk, hogy mi a különbség a tövis és a tüske között, illetve hogyan kell szaporítani, átültetni, oltani, öntözni, egyszerűen gondozni a szúrós növényeket. A képekkel illusztrált kislexikonból fízletőt kaphatunk a kaktuszok sokszínűségé-

ből, még ha a mintegy 50 ezer faj közül csak néhány tucatot sikerült is egyelőre összegyűjteni az oldalon.

A kaktuszok virágzását bemutató fotóorozat igazi elszántaságról tanúskodik, hiszen a virágok mögé gondosan felhelyezett óra szerint már jócskán későre járt az idő, amikor sikerült lencsévégre kapni a nagy eseményt. Hegyi Attila eltökélten terjeszti a kaktuszkultuszt, hiszen látogatókat, sőt iskolalásosportokat is fogad a házában, sőt egy felblyegzett válaszborítékért még magokat is küld – mégpedig ingyen –, alapjaként egy új gyűjteménynek.

F. N.

Kü rt ö l ő

A Newsweek egyik tavalyi számában közreadta a Computer Security Institute és az FBI közös felméréséből származó statisztikai adatot, miszerint az USA nagyvállalati körében (643 interjú során) megkérdezettek 42 százaléka úgy nyilatkozott, hogy informatikai szabotázs miatt egymilliárd dollár vagy annál nagyobb veszteség már érte cégüket.

Ennek ellenére az informatikai biztonság az USA-ban sem könnyű pénz találni. Erre persze magyarázatot ad az a felmérés, miszerint a Fortune 500 cégéinél az informatikai biztonság technológia bevezetése 15-20 millió dollárba kerülne, még a 100-200 milliós forgalmat bonyolító cégéknél is a biztonságos fordánthoz összeg elérmé a 2 millió dollárt. A pénz ugyanakkor önmagában nem garantálja a biztonságot.

„A legfontosabb lépés a kockázatok és a költségek összevetése lenne. Az emberek nagy része képtelen felmérni, hogy a rendelkezésére álló adatok milyen értéket képviselnek. A vállalatvezetők jelentős része döntését ebben a kérdésben a sejtései alapján hozza meg” – nyilatkozta Fred Rica, a Price Waterhouse Coopers kockázatelemzője.

Richard Isaac, a Lubrino Corp elnökhelyettese érdekes számokat közölt: „Egy átlagos, kívülről kezdeményezett betörés 56 000 dolláros kárt okoz, míg egy átlagos belső szabotázsakció kárértéke 2,7 millió dollár.” Ha ezek a számok igazak, mármint az USA nagyvállalati körében, akkor figyelmet érdemel az a közel ötvenezres szervezetközösség, amely a külső és a belső károkozók mértéke között fennáll. Igen leegyszerűsítve ez azt jelenti, hogy a belső szabotázsokra, védelemre költött minden dollár ötvényszer annyit ér, mint a külsőre költött.

„Melyik a biztonság leggyengébb láncszeme? Lehet,

hogy Te vagy?” kérdezi a cikk írója, és tíz pontban foglalja össze a fenti számoknál lényegesen alacsonyabb árfejkvésben megvalósítható ajánlásait:

1. Meglepő, hogy mennyien írják jelszavukat a monitorra. A dörzsöltebbek inkább az egérpádot alsó felére jegyzik fel, „a kulcs a labtőről alatt” elvet követve.
2. A cég értékes adatai az iratmegsemmisítő helyett általában a papírkosárba kerülnek. Minek hekkelni, amikor a szemétnem turkálás is eredmény jár?
3. Milyen a fizikai védelem? Lehet egy pizzadobozzal kibe járunk a cégednél?
4. Ellenőriz valaki is a programozókat? És az éjszakai takarítókat?
5. A tűzfalát és egyéb biztonsági szoftvereket nem könnyű üzembe helyezni. Elég egy helytelen konfigurálás, és ajtó-zabok nyitva.
6. Minden operációs rendszernek egy alapértelmezett jelszava, mely közsímet. Ti már megváltoztattátok?
7. Kivülről elérhető a hálózatokot egy modern kereszttel. A kapcsolat létrehozásához mindössze egy jelszó ismerete szükséges. Tudod, hogy igen határos jelszókitaláló szoftverek léteznek?
8. A szerverek jóval értékesebbek szoktak lenni, mint a munkaadóknak. Egyáltalán, zárható helyen van a szerveretek? És zárva is van ez a hely?
9. A rendszer-felügyeleti szoftverek (system management tools) képesek mind a hálózatot, mind a felhasználókat ellenőrzésére. Figyelt valaki naponta az üzemeit?
10. Oltsd az embereidet a betolakodók távolartására. Például ne hagyj, hogy ismeretlen küldeményeket nyitogassanak.

A HÁLÓ HUMORA

Sajátos kultúra alakul az internet virtuális világában. Saját nyelvezet, külön illemszabályok és szokások, egyéni jelek szövik át a világháló. A Netikéit regulái helyett most lóssuk a net mosolygósabb halószemeit. Ellátogatunk a www.vic.net-re, ahol gondosan felépített földal fogad. Választhatunk a kategóriák közül – nézzük mondjuk az olvasók szívéhez oly közel álló „Számítástechnika” mappát. Itt találhatunk egy komoly emailkongyűjteményt, ami a csevegőprogramok, illetve a levelezőlisták felhasználóinak nélkülözhetetlen. A balra hajtott fejléle olvasható karakterekkel adhatunk, mondjuk személyleírás magunkról, pl.: „%”, azaz „izenetit órát bámultam egyfolytában a monitor!”.

Kifejezhetjük legkülönbözőbb hangulatunkat, pl.: „/„Szeptikusi pofa”. Remélem, senki sem marad ilyen, amikor e sorokat olvasva...

Megtudhatjuk, milyen egy kínai, mikor még megvan az összes kvarcóra, amit el akar adni: {!}; és milyen, amikor túladdt rajtuk: {!}. Nem éppen elfogadatlannak véleményekit is olvashatunk a legnépszerűbb operációs rendszerről, pl. „Mit jelent a Win95-nevében a 95-ös szám?”.

Akinek megglódló a fantáziája, megküldheti viccét e-mailen a szerkesztőségbe, egyedülálló megoldással honorálják érte! (vic@vic.net)

A www.startlap.com-on rengeteg leágazást találhatunk, karikatúrákat, frappáns egyasorokat ugyanúgy elérhetünk innen, mint a legkisebb humormagazinok elektronikus változatát. Hogy csak egy példánál maradjunk, a nagyszerű Hócipó folyóirat, drótos” változata, a „Hólánca” szintén itt kapcsolódik. Az on-line újságok is igyeksenek kedvében járni az oldalátogatóknak, s vídám perceket tölthetnek náluk járva. Pl. az mReNetTo.Hu ReLoad oldalán megtudhatjuk, mi a különbség a fa és a motorozás között. (A fa nem lehet motorozó, de a motoron lehet fázni...!)

A www.index.hu/zsargon linkjén mindenre kiterjedő számítástechnikai szakkifejezések remekbe szabott magyarázatát találhatjuk, sok egyéb, programok, hálózati eszköz aranyképei között. Megtudhatjuk, mi az „átacsolás”, és hogy vajon mi „alkalmazásbarát felhasználók” vagyunk-e?

A legnagyobbná rendőrcggyűjtemény stílusosan és igen nagy önarommal szerkesztve a www.rendorseg.hu oldal érthetjük le, de a www.police.hu, illetve a www.orfk.hu is odamutat.

Végül nem feledkezhetünk meg a különleges csevegőkről: a Tétova Teve Club (www.ttc.hu) vagy a Napfotó Web Művek Egyedi humort, felelehetetlen oldalairól, ami az internetet mint legújabb médiumot igazolja: nemhogy gátolná a felhasználók kifejező-képességét, de újabb és újabb agytornára serkeni a monitor előtt ülők.

E sorok írójának már csak egy feladata maradt: a sok komolytalan ajánlat mellett végre kézzel-fogható segítséget nyújtani a fardát Olvasó mind problémájára: nos, itt az univerzális készletük, az Életenergia Generátor. A sokat írták készülék leírása, működési elve a www.startlap.com alatt, a Humor Földal Bizarr linkjén olvasható...

Farkasné Fülöp Hajnalka

STRIGULA és vízálló laptop

KÓSZ ZOLTÁN TAVALY SYDNEYBE MAGÁVAL VITTE A HÁROMÉVES KISFIÁRÓL PÓLÓSSAPKÁBAN, MEDENCÉBEN KÉSZÜLT FÉNYKÉPET – A GYEREK IMÁDJÁ A VIZET. A MÁSIK ÚTI KABALA BERTALAN ÁLMOS PIROS, FEHÉR, ZÖLD FESZTÉKBE MÁRTOTT KÉZLENYOMATÁT ÁBRÁZOLÓ KÉP VOLT. A POGYÁSZBAN HELYET KAPOTT EGY PALMTOPI IS – MINT OLY SOKAN, FŐLEG JÁTÉKRA HASZNÁLJA A GÉPET. LEGALÁBBIS EGYELŐRE...

D Kósz Zoltán: A pasiánszt nagyon szeretem, s leginkább azt, ha végre sikerül kiraknom. Nem tudom, a gépem van-e úgy beállítva vagy ennyire nehéz, netán még nem vagyok a kellő szinten, de 30 százalék körül van a jó megoldásaim aránya, jó hetven ráver a gép. De nem gond, mert közben kombinál az ember, frissen tartja a fejét.

Markovits Ferenc: Általában edzés előtt vagy inkább utána szokott játszani?

K. Z.: Teljesen változó. Előfordul, hogy reggel is leülök a gép elé, de csak azért, mert előző este úgy befelejtkeztem a játékba, hogy ébredés után is ez az első gondolatom. Ilyenkor hiába vagyok kipihent, nem megy olyan jól. Az is megtörténik, hogy egy fárasztó nap után olyan élesen látom az összes lapot, egyben, átfogóan, hogy akkor nincs megoldhatatlan variáció. A válogatótöbbl mindenki kapott a Compaqtól egy palmtopot, s unalmas órákon, repülőtereken várakozva, ha már mindent megbeszélünk, az összes újságot elolvastuk, akkor ezzel is lehet játszani. Széchy Zoli, aki számítástechnikát tanul, a palmtoppal meg egy mobiltelefonnal még internetezni is szokott, akár utazás közben is.

M. F.: Mire használja még a palmtopját?

K. Z.: Ez a telefonregiszterem és a határidőnaplóm, karácsony előtt pedig ebbe írtam föl, hogy kinek milyen ajándékot szeretnék venni.

M. F.: Számítógépes ajándékot is vásárolt?

K. Z.: Nem, itt még nem tartok. Budapest mellett lakunk, helyközi hívásnak számít minden, nincs is vonalas telefonunk, csak mobil. Nemsókára lesz, éppen az internet és a fax miatt. Van egy sportszervező betéti társaságunk, különböző szerződéseket készítenek a géppel, emiatt is kell a vonalas készülék.

Félesemeg a szakközelgőzait írja vele, külkerre jár most, előtte a kertészeti egyetemét végezte, s így gyakran használja. Az is a fejlesztés felé terel, hogy a többiekfől folyton kapom az infókat, hogy

Theater.hu - fotó: Ilosvayki Béla

milyen zenéket érdemes letölteni az internetről. Főleg a gitárt kedvelem, a klasszikusoktól egészen a „húrtépésig”, azaz Jimmy Hendrixig, Frank Zappáig vagy Tátrai Tibiig. Emiatt is nagyon várom az internetet.

M. F.: A sportban mire jó a számítógép?

K. Z.: A '99-es világkupán volt velünk egy újságíró, digitális fényképezőgéppel. A kész képeket azonnal feltette az internetre, s így a család is rögtön megnézhet, milyen volt az uszoda, a szálloda, mert onnan nem voltak közvetítések. Látták, hogy mindenki jól van, s az interjú során én is rögtön megnézhettem a fényképet a fotós laptopján.

M. F.: Az edzőjük használja a gépet?

K. Z.: Igen, Kemény Dénes és keretorvosunk, Pavlik Ottó egy laptoptal nagyon komoly statisztikákat készít a csapat játékról

és minden egyes játékosról. A mérközés összes eleme benne van, védekezés, támadás, a vízben eltöltött játékidő, azon belül az eredményesség, a lövések és a védések száza-

lékos aránya. Ugyanez megvan az ellenfeleinkről is, az edző látja, mi az, amin javítani kellene, elmondja a játékosnak, s a kezébe is adja az adatokat kinyomatva. Persze ez önmagában kevés, de azért jókora szélet a felkészítésből, az értékelésből.

M. F.: Ezeket a statisztikákat hazavihetik?

K. Z.: Hogyne. Volt olyan, hogy ezekre és Kemény Dénes memóriájára támaszkodva, ami szintén nem kicsi, a felkészülési idény elején készült egy olyan táblázat, hogy kinek mi a szerepe, ha bizonyos helyekre kerül, ki az, aki nem kerülhet más posztra, mint ahol van, s hogy ki milyen gyakorisággal, s hatékonysággal fordul elő bizonyos posztokon. Kimutatta az embereleönt, emberhátrányt, zónavédekezést, támadást, egyebeket.

M. F.: Amíg nem volt számítógép, addig ezt hogyan oldották meg?

K. Z.: Addig a Pavlik dokt ott ül a mecsekben a kispadon és strigulázott. Ez most is így van, mivel nem lehet laptoppal a kézben a medence mellett ülni, a vízfröccs nem tesz jót a gépnek,

bár lehet, hogy létezik már vízálló kivitelben is. Szóval, régen meccs után hazament a doktor, s szépen kézzel összesített. Most már írt rá egy programot.

M. F.: Sydneyben számítógépigyben mire figyelt föl?

K. Z.: A központban lehetett internetezni, s minden versenyző készíthetett magának fan-mail, vagyis a szurkolókkal való levelezőoldalt. Kaptam majd például ausztráliai magyartól is. A tévében az Enter-net Caféból közvetített műsoron keresztül egyszer a családdunkkal is „találkoztunk”. Egy webkamera az otthoniakat, egy pedig minket vett, s élőben láttuk egymást hatalmas tévében, a gyerekek „meg is simogatótt”, de én azt már sajnos nem láttam, mert közben kísélt a kamera hatúsugarából...

M. F.: Mire használja még a gépet?

K. Z.: Nemsókára egy kispékölcönszönt nyitunk, s ma már az sem megy számítógéppel nélkül. Úgy tűnik, el kell majd végezniem valamilyen iskolát, hogy ebben a világban is legalább úgy el tudjak igazodni, mint a medencében.

Markovits Ferenc

fmarkovits@drotposta.hu

BÁJOS veszedelem

ANNA KOURNIKOVA, A 19 ÉVES, OROSZ SZÜLETÉSŰ TENISZCSILLAG BÁJAIVAL MOSTANSÁG SOKAN OLYANOK IS MEGISMERKEDNEK, AKIKET EZ A LABDAJÁTÉK EGYÉBIRÁNT HIDEGEN HAGY.

ÁZ E-MAILEK KÖZÖTT UGYANIS EGYRE GYAKRABBAN BUKKAN FEL EGY, EGYÉBKÉNT ISMERŐSTŐL KAPOTT LEVÉL, MELYHEZ A BÁJOS SZÓKESÉG KÉPÉT TARTALMAZÓ – ANNAKOURNIKOVA.JPG.VBS – FILE-T CSATOLTAK.

▶ A vírus működési mechanizmusának lényege: a megfertőzött gép Microsoft Outlook levelezőprogramjának könyvtárába másolódik, hogy azután csatolt file-ként a Microsoft Outlook címjegyzékében található valamennyi címre elküldje magát. Ennek köszönhetően a Trend Micro vírusellenes szervezet – www.antivirus.com – szerint a program az Egyesült Államok és Európa után már Ausztráliában is több tízezer gépre jutott fel, ám ez a szám lapunk megjelenéséig többszöröseére növekedhet.

A szőke teniszezőnőről elnevezett e-mail féreg egy 20 éves holland fiatalember műve, aki miután felismerte tette következményeit, konzultált a szülei-vel, majd feladta magát a rendőrségnek. Saját bevallása szerint a tenisz és Kournikova iránti vonzalma miatt választotta éppen az orosz hölgyet, míg magával a vírussal a levelezőrendszerek biztonsági hiányosságaira kívánta felhívni a figyelmet. Bár a fiatalember együttműködik a hatóságokkal, és egyelőre szabadlábban védekezhet, szigorú, akár négyéves, letöltendő börtönbüntetése is számíthat.

A tavaly májusban felbukkant, Fülöp-szigetektől indult I love you-vírushoz hasonlóan az új program sem tért kárt magukban a gépekben, hiszen csak továbbküldi magát az Outlookban tárolt címekre. Ennek ellenére hatalmas károkat okozott a „szerelem üzenet”, illetve okozhat az AnnaKournikova-program, hiszen az elektronikus levélforgalom a cégek rendszereit oly mértékben leterhelheti, hogy

azok megbénulhatnak.

Graham Cluley, a Sophos antivírusprogramokat fejlesztő cég vezetője szerint világszerte már gépek százait fertőz-

A VÍRUSAKTIVITÁS VILÁGTÉRKEPE

A biztonsági megoldásairól világhírű McAfee (<http://www.mcafee.com>) cég elkészítette a vírusaktivitás világtérképét 780 000 előfizetője és programjainak vizsgáztatója közreműködésével. Minden alkalommal, amikor az előfizetők elkezdenek a vírusellenőrzést a McAfee-vel, az információk az ASP (Active Server Pages) hálózaton út bejutnak a McAfee adatbankjába – immár földrajzi megoszlás szerint. „ASP-modellnek előnye: felhasználók a világszerte működő komputerreket annak kiderítésére, hogy éppen hol, mely vírusok fejtek ki áldatlan tevékenységüket – jelentette ki Doug Cavit, a McAfee főfejlesztője. – Ennek alapján felfigyelhetők a vírusok terjedésének iránya; a nagy fertőzések előre jelezhetők, minek következtében időben megtehetjük a szükséges védekező lépéseket.” A térkép tájékoztat a legutóbbi 24 óra, hét, illetve 30 nap vírusaktivitásáról. Ezzel egyidejűleg a McAfee elkészíti a leggyakrabban előforduló vírusok jegyzékét is. A legutóbbi napokban különösen erősökösnek terjedt a mindenkéltől az AOL-előfizetőket sújtó „APStrojan.qa”. A világtérkép elkészítésének időszakában a McAfee 39 millió fájlt vizsgált meg világszerte. Ennek alapján állapíthatók meg, hogy a személyi számítógépeknek legalább az ötöde vírus-hordozó és -terjesztő.

te meg a program, ami a legnagyobb mértékű fertőzés az I love you óta. A vírusnak nem akadály sem határ, sem tenger, amit jól mutat, hogy – lapzártáig – az Egyesült Államok és Európa után már Ausztráliában is gépek tízezeit fertőzte meg. A vírus sikerét Cluley sommásan magyarázza, szerinte ugyanis az emberek többsége az ágyékával gondolkodik, hiszen a vírus csak a mellékelt file megnyitásával aktiválódik. A teniszezőnő képe, úgy tűnik, nagy csábítás.

Pedig egy kis éberséggel könnyű kiszűrni az e-mail féregt, hiszen a fertőzött levél minden esetben Here you have, Here you go, vagy Here you are tárgyval, illetve Hi: Check This! szöveggel érkezik. Elméletileg

már a AnnaKournikova.jpg.vbs file kiterjesztés miatt gyanús lehet a mellékelt program, ám a vbs – Visual Basic Basic – végződés az Internet Exploreren láthatatlan marad.

Az antivírus-fejlesztő cégek természetesen azonnal reagáltak, kiadták szoftvereik fejlesztett változatait, melyek figyelik a küldött leveleket, és megállítják a mail-szerveren és a firewallon keresztül beérkező dupla kiterjesztésű file-okat, mint amilyen a Kournikova is. A Microsoft egyébként már tavaly kiadott egy javítást, úgynevezett patch programot az Outlookhoz, mely nem engedi be a vbs kiterjesztésű file-okat.

A Symantec az el-sők között ismerte fel a VBS.SST@mm vírustörzset egyik változatának számító Annakournikova-féregt, és azt tanácsolta a felhasználóknak, hogy használják a Norton AntiVirusba beépített LiveUpdate funkciót. A frissítések a Symantec AntiVirus Kutatóközpont webhelyéről, a www.sarc.com címről is elérhetők.

Ugyanakkor az osztrák Ikarus – <http://www.ikarus.at> – és a norvég Norman – http://norman.no/virus_info/wsh.shtml – cégek oldalairól szintén ingyen letölthető az új vírus ellenszere.

GPRS A WESTEL HÁLÓZATÁBAN

► (Munkatársunktól) A Westel Mobil Távközlési Rt. a múlt héten országos hálózatának 70 százalékán bekapcsolta a GPRS-szolgáltatást, ezzel a lépéssel megteremtette a hálózati feltételeit a legkülönbözőbb GPRS-en alapuló kényelmi szolgáltatások bevezetésének. A GPRS mai országos hálózati integrálásával a Westel saját eredeti ütemtervét is megelőzte, amelyben február 14-ig csak a GPRS budapesti bekapcsolása szerepelt. A mobil adatátviteli forradalmasító GPRS (csomagkapcsolt adatátviteli mód) szolgáltatás bekapcsolásával a Westel Mobil Rt., rendszerszállítójával, az Ericsson Magyarország Kft.-vel együttműködve, európai összehasonlításban is az elsők között teremtette meg a GPRS-szolgáltatás hálózati feltételrendszerét Magyarországon. A csomagkapcsolt adatátviteli mód a hagyományos mobil-hálózatok keresetlül elérhető sávszélesség többszöröse képes nyújtani, miközben sokkal hatékonyabban használja ki a rendelkezésre álló infrastruktúrát és lehetővé teszi az adatforgalom utáni számlázást.

ADSL-ÚJONSÁGOK két szolgáltatónál

► (Munkatársunktól) Két szolgáltató is új bejelentéssel rukkolt ki februárban. A hónap elejétől a Vivendi Telecom Hungary elindította a SprinterNet néven ADSL-alapú szolgáltatását. Az ADSL-technológiával a széles sávú tartalomszolgáltatások közül elsőként az internet-hozzáférésre nyílik lehetőség.

A cég első lépésben Szegeden, Gödöllőn és Vácón indította el szolgáltatását, de áprilistól Dunakeszin, Dunaujvárosban és Veszprémben, majd novemberfől Szigetszentmiklóson, Esztergomban, Jászberényben, Szentesen és Dunaharasziban, 2002-től pedig további 11 nagyvárosban is elérhető lesz az ADSL-kapcsolat.

É azoknak jelenthet a korábbiaknál jobb megoldást, akiknek nagy sebességű internetes kapcsolatra van szükségük, nem ki-

Bővülő „CSALÁDI CSOMAG”

► (Munkatársunktól) A UPC Direct, Magyarország első, többségében magyar nyelvű digitális műholdas televíziós szolgáltatója februártól 5 új csomaggal bővíti Családi csomagjának kínálatát. A Magyar Televízió egyik közszolgálati csatornája, az m2 mellett az Extreme Sports, az Avante, a Club és az MTV Europe zenei adó tűnik fel az előfizetők képernyőjén. Miután a UPC Direct megállapodott a Magyar Televízióval a műholdról sugárzott - és ezért a kábeltevéhez háztartásokon kívül viszonylag nehezen elérhető - m2 továbbításáról, a közszolgálati csatorna több tízezer magyar család otthonába juthat el.

vánnak forgalmi díjat fizetni, döntően egyirányú adatforgalmat bonyolítanak le, nagyméretű file-okat, videoanyagokat mozgatnak, vagy egy időben több széles sávú szolgáltatást is igénybe kívánnak venni.

Február 15-étől hozzáférhető a MATÁVnet új, ADSL-alapú internetsomagja, az ADSL Otthon. Ez a csomag az eddigi hagyományos modemmlel elérhető sebességnél közel hét-szer gyorsabb (384 kbit/s) letöltési sebességet kínál. Az új technológia azt teszi lehetővé, hogy telefonköltség nélkül, korlátlanul internetezzünk a hagyományos telefonvonalon, mint átviteli közegben, akár a telefon vagy fax párhuzamos használatával mellett is. Az ADSL Otthon korlátlan hozzáférést biztosít. Újdonság, hogy a szolgáltatáshoz nem szükséges ISDN-vonal használatát, az ADSL-kapcsolat hagyományos analóg telefonvonalon is megvalósítható – amennyiben a vonal minősége megfelel a technológiai követelményeknek. Jelenleg Budapest legnagyobb részén érhető el a szolgáltatás, de hamarosan több vidéki nagyvárosban is megtehető az ADSL-technológia alapjait.

kukac

E-MAIL ÉS A DETEKTÍVEK

Látom a tévében, hogy ez az egyébként nagyon szimpatikus Colombo hadnagy abszolút nem ért a számítógéphez, de az FBI-ről is megvan a véleményem: még mindig Commodore 64-esekkel dolgoznak, meg olyan perforált szélű papírra szerző printerekkel! Igaz, az X-aktákban már modernbb gépekkel operálnak az ügynökök, de a postaldámba bedobott színes prospektusokból azért még nekik is tudnék ajánlani egy pár újdonságot.

Az információk betört a bűnüldözésbe, egy másik csatornán azt látom, hogy Angliában már a jellenyomatokat is számítógépre viszik, mert az jobb, mint az ujlenyomat, ugyanis két egyforma fil nénc a világon. Még azonos fejen sem. Nincs az enyéimet a borotválkozásról, szerintem mind a kettő egyforma, csak az egyikén több a szappanhab. A brit detektívek már vagy tucayni személyt buktattak le a jellenyomataik alapján, csak – gondolom – Van Goghgal lenne egy kis problémájuk.

A tévében minden különleges akciócsoport szuperszámítógépekkel dolgozik, nekem az tetszik a legjobban, amikor a disc öt másodpercen belül füstölőve megsemmisíti önmagát a hordozható gépet is, de még belegondolni is rossz, hogy hány laptop mehet pocékba, ha a felvételt esetleg meg kell ismételn.

Sherlock Holmes nem képzelték el Watson doktor nélkül, Miss Marple a lornyonja nélkül, Poirot mester a keménykalapja nélkül, Maigret meg a pipája nélkül; a mai detektívshókök viszont nem képzelték el a komputer nélkül. Csuda ügyesek, mert mindig belépnék mindenféle adatbázisokba, és a gép mindig meg tudja mondani, hogy a gyanúsítottak a Kajmán-szigeteken van-e a bankszámlája, és hogy kecsképpal vagy mustárral szereti a hot dogot. Ami a nyomozás szempontjából később nagyon fontos lesz.

James Bondról már nem is beszélek, ő már évekket ezeltől szuperinstallációkkal rendelkezett, képelem, mekkora lehet havonta az internetszámlája. De a Schwarzenegger is jól tud számítógépezni, pedig nem néztem volna ki belőle, de két pojofokozás között mindig leül a világháló elé, és szőfőzik, meg letölt, lát-szik, hogy nagyon ért hozzá.

Nálunk is nagyon eredményesen használja a rendőrség a számítástechnikát, sajnos hozzámm nemrégiben betörték, és elvitték az összes ketyerémet, január 4-én 8 óra 14 perckor jelenttem be de esetet a rendőrségben, és a számítógép pontosan február 4-én 8 óra 14 perckor printelte ki a nyomozást megszünetelő hadüzenatot. Sajnos, a tettes ismeretlen maradt, mert nem hagyott hátra jellenyomatot.

Trunkó Barnabás

KRONOS 1054 Budapest, Alkotmány u. 20.
Tel.: 302-8888, 302-8888, fax: 302-8890/18
computer.bolt.hu info@kronos.hu

DTK Celeron számítógép
DTK I015E alaplap (integrált VGA és hang), Intel Celeron 667, 128 MB branded SDRAM PC 100, 20 GB HDD, 50x CD, FDD, 10/100 LTR ethernet, DTK ATX mini torony, DTK PS/2 billentyűzet, DTK PS/2 gárda egér, monitor nélkül

2+2 év garanciával! 138 900 Ft

15" DTK MAT-556BA monitor: 42 400 Ft
1024x768/60 Hz, 0.28, MPRII, 3 év garancia

17" DTK MAT-770RAW monitor: 60 400 Ft
1280x1024/60 Hz, 0.27, TCO '99, 3 év garancia

Windows 98 SE OEM: 30 400 Ft
Office 2000 Prof OEM HU: 91 900 Ft

Hálózatépítés, izomtelés, kérfelügyelet
Helyszíni garancia / szerezgarancia
Állományias javítás, karbantartás
Adatmentés, archiválás

Naponta frissülő hírekek, termékinformációkkal, napi akciókkal és egyéb kedvezményekkel várja Ön a

computer.bolt.hu

Arank az AFÁ-t nem tartalmazták!

Összeállította:
Rosta Gábor
wbk@comptech.hu

Köszönjük,

hogy régóta
egy hajóban
evezhetünk

HAVASI ART FORCE

Különleges kedvezmények Aranykártyásoknak

A Westelnél már hagyomány, hogy ügyfeleink hűségét különösen megbecsüljük. Aranykártyásaink értékes ajándékokra és szolgáltatásokra válthatják pontjaikat. Sőt, előnyös feltételekkel juthatnak Westel-Citibank VISA-hitelkártyához. Legújabb exkluzív ajánlatunk: **Magyarországon először már 0 Ft-ért is adunk mobiltelefont új**

Készülékek
Aranytárcskártyás
előfizetéssel

már

0
Ft-tól

előfizetéssel. Aranykártyás ügyfeleink részére a Siemens C35/SL*,

az Ericsson 2618s/SL*, az Alcatel 301/SL*, valamint színes előlappal

az Alcatel 302/SL* és 303/SL* készülékeket Aranytárcskártyás

előfizetéssel kínáljuk**. És ez csak néhány példa arra,

hogy a jövőben is megéri velünk egy hajóban evezni.

* A készülékek csak Westel előfizetői kártyával használhatók.
** Csak új Westel előfizetéssel, kétéves szerződéssel.
2001. február 12-től 2001. március 18-ig, vagy amíg a készlet tart.
További feltételek és információ: 1230 (a Westel hálózataból díjmentesen hívható),
265-9210, az üzletekben, illetve a Westel-partnereknél.
www.westel.hu

Westel
a Kapcsolat